

«پسرم رسول» در کرمان کلید خورد

فیلم تلویزیونی «پسرم رسول» به تهیه‌کنندگی نازنین پیرکاری و کارگردانی نبی قلی‌زاده در شهر اندوهجرد استان کرمان کلید خورد.

به گزارش روابط عمومی این پروژه، پسرم رسول برای بخش از شبکه پنج سیما تولید می‌شود و ایلیا آفا‌سی، بازیگر نوجوان کرمانی نقش اصلی آن را ایفا می‌کند.

مهندس ۴»

ماه ساختیم

کوروش سلیمانی، احمد کاوری و حسن وارسته‌مهندس‌جام‌چم‌بودند؛ عکس:چاووش هه‌راونی-جام‌چم

بهروز گرفته وماجراهایش با مادر و ناپدری‌اش، از امیر، کودک کار گرفته و داستان‌هایی که با روش‌شگاهی بودن شیواو... همه و همه در کنار قصه اصلی قرار گرفتند. از سوی دیگر بخش‌هایی صیت دکتر توفیقی به داستان پهباد و امنیتی‌ها و... ختم شد. در مجموع بچه‌مهندس ۴ به همین دلیل با دعوت از حسن وارسته نویسنده، احمد کاوری کارگردان و محمدرضا رهبری و رباره جزئیات این سریال در روزنامه جام‌چم به گفت‌وگو نشستیم که در ذیل می‌خوانید.

تتید؟

که نحوه اسلحه گرفتن، دیدن، نگاه بازنگر اگر باهوش باشد، مسلما یین اعضای گروه هم نمی‌گذرد

از طریق با نقش‌تان داشتید؟

سوره، نظامیانی که بیرون با آنها ند چه خوب است بعد انسانی یم که شخصیت‌شان دافعه

اشکالات را می‌پذیرم

«**ف**ر دست‌کناس حمله‌تورریست‌ها به خانواده توفیقی در پس‌زمینه می‌بینیم موتورسواران مدت زیادی منتظر هستند، در صورتی‌که قاعدتا نیازی به نمایش این‌موضوع در سریال نبود.

چرا این اتفاق افتاد؟ اشکال در تدوین بود یا اجرا؟

کاوری: یک اشکالی در سکانس سوء قصد تروریست‌ها به خانواده توفیقی وجود دارد که موتورسواران زیاد منتظر ایستاده‌اند و مخاطب این را می‌بیند و من این مسأله را می‌پذیرم؛ علتش هم آن است که بنا بود در اجرا جور دیگری باشد اما تصمیم‌مان عوض شد و به‌گونه‌ای که دیدید رقم خورد. در قسمت آخر هم گاهی صداهای اضافه در سریال شنیده می‌شد که به‌دلیل فرصت خیلی کم تدوین در قسمت آخر این اشکال به‌وجود آمد.

خسرو احمدی، محمد ربانی‌پور، وحید نفر، اندیشه یدی، احسان رضوانی، مونا فارسی، آرزو جعفری، اقلیما منصوری، فرشیده گلزاده، مریم اکبری و برخی از بازیگران بومی کرمان در این تله‌فیلم نقش‌آفرینی می‌کنند.

در خلاصه داستان این فیلم که به جشنواره فیلم کودک و نوجوان نیز ارسال

به دنبال ایده‌آل بودیم

«**ف**کر می‌کنید همین فیلم‌نامه چه مدت زمان برای ساخت لازم داشت که ایده‌آل شما شود؟

کاوری: تصور می‌کنم همین فیلم‌نامه‌ای که اجرا شد و مردم دیدند باید حداقل ۱۰ ماه فرصت فیلمبرداری و اجرا می‌داشت تا با جزئیات کامل کار انجام شود و کیفیت ایده‌آلی که می‌خواستیم را داشته باشد اما ما فقط حدود پنج ماه فرصت داشتیم و با نیمی از زمان لازم، باید کار را به سرانجام می‌رساندیم.

وارسته: مثلا سکانس‌هایی که سه روز قبل از قسمت آخر ضبط شد به این شکل نوشته نشده بود. قصه این‌طور بود که سایه در حال فرار از کشور و رفتن به سمت فرودگاه امام خمینی (ره) بود که ماموران متوجه می‌شوند و درگیری پر از جزئیاتی را باید در بیابان‌های اطراف رباط کریم شاهد می‌بودیم. آقای کاوری به من می‌گفت این متنی که تو نوشتی حداقل ۱۰ روز فیلمبرداری نیاز دارد و باید خلاصه‌ترش کنیدی تا بتوانیم در موعد مقرر به بخش برسیم. یا همین سکانس‌های هواپیمای قسمت آخر جزئیات خیلی زیادی داشت و می‌شود گفت مثل فیلم «بدون توقف» بود. هواپیما لرزش‌های زیادی داشت، برج مراقبت مشغول هدایت می‌شد و دلهره زیادی برای تماشای ایجاد می‌کرد اما به دلیل امکانات و محدودیت‌ها ناچار شدیم همه این بخش‌ها را حذف کنیم.

کاوری: همین تکان خوردن‌های هواپیما باید نمونه‌سازی شود. با نمونه واقعی به‌هیچ‌وجه نمی‌توان فیلمبرداری کرد بنابراین باید با جلوه‌های ویژه ساخته شود. من در مورد نمونه‌های ساخته‌شده پیگیری کردم. گفتند حدود ۳۰ هزار دلار باید صرف کرد تا یک نمونه ساخته‌شده هواپیما را بتوانیم بخریم. ما نخواستیم وارد این فضاها شویم چون می‌دانستیم اگر وارد این پروسه شویم قطعا به بخش نخواهیم رسید و اگر هم برسیم کیفیت کار خیلی پایین می‌آمد. مثلا در ابتدای سریال بعضی بالگردها قدری غیرواقعی بود. به همین دلیل بود که فرصت کمی داشتیم و ناچار بودیم سریع‌تر رندر بگیریم تا حداقل بتوانیم قصه را پیش ببریم. با این حال خیلی از نمونه‌سازی‌هایی که در کار صورت گرفته را بسیاری از مردم متوجه نشدند. مثلا هیچ‌کدام از هواپیماهایی که در فرودگاه استفاده کردیم ملخ نداشتند و ملخ‌هایی که روی هواپیماها قرار گرفته همگی جلوه‌های ویژه است که با تصاویر واقعی ترکیب شده‌است. با این حال فکر می‌کنم به زحمتی که کشیدیم می‌ارزد و من و آقای وارسته اصلا کار آپارتمانی نمی‌سازیم.

جواد ضعیف

«**ف**ر فصل‌های قبل بچه‌مهندس می‌دیدیم که جواد سختی‌های زیادی کشیده اما در برابر همه آنها مقاومت کرد و ایستاد. اما در این فصل با جواد ی ضعیف مواجه بودیم که در برابر تکانه‌های زندگی مانند سرطان فرو می‌ریزد. چرا این اتفاق افتاد؟

وارسته: برای برخی این سوال وجود دارد که چرا جواد برخلاف فصل‌های قبل، شکننده است و زودتر فرو می‌ریزد؟ به نظر من یک بخشی از ماجرا به فیلم‌نامه برمی‌گردد و بخش دیگر هم به اجرا و بازی. جواد در یک‌قدمی عشق است و همه چیز مهیا شده تا به آرزوی دیرینه‌اش برسد اما یک‌دفعه می‌فهمد که اتفاق بدی برایش افتاده‌است. بحث از دست رفتن جان و عشق، همزمان برای جواد پیش آمده و من فکر می‌کنم این بسیار عاشقانه است که حاضر نمی‌شود به دنبال ترجم خانواده توفیقی باشد. این ایثارگری جواد است که دردش را به کسی که دوست دارد، نمی‌گوید و به خلوت خود می‌برد. یادمان نرود که ما با درام روبه‌رو هستیم. شخصیت اصلی مدام می‌خورد زمین و بلند می‌شود. گرچه مردم گاهی کامشان تلخ می‌شود اما در انتهای سیاهی هم روزنه امید پیدا می‌شود و در فیلم‌نامه این مساله دیده می‌شود.

کاوری: وقتی سریالی مثل بچه‌مهندس را از فصل اول می‌بینیم متوجه می‌شویم که این سریال وفاداری‌اش را به ژانر حفظ کرده‌است. این کار از روز اولی که ساخته شد یک فضای رمانتیک داشت که مقداری کم‌دی داخلش بود و این کم‌دی رمانتیک می‌طلب‌د که آدم‌هایش همیشه در حال مصیبت دیدن باشند و در جدال با سختی‌ها هستند. اگر بنا باشد شخصیت‌های داستان سختی نکشند و عذاب نداشته باشند خلاف ژانری است. این‌که مردم می‌گویند چرا اینقدر در سریال مصیبت وجود دارد باعث خوشحالی ما می‌شود چون که نشان می‌دهد تماشای با کار همدل شده و دوست ندارد شخصیت‌های سریال دچار عذاب و سختی شوند.

از بازی محمدرضا رهبری راضی‌ام

«**ف**ر در این فصل شما با چالش به نام تعویض بازیگر اصلی مواجه بودید. روزیه حساری به‌دلیل تقاضای دستمزد بالا حضور پیدا نکرد و شما محمدرضا رهبری را جایگزین کردید. او را در ایفای نقش جواد جوادی چطور دیدید؟

کاوری: فکر می‌کنم با توجه به قصه‌ای که داشتیم محمدرضا رهبری خیلی خوب عمل کرد. فضای متن با روحیات بازیگری که در این فصل برای جواد انتخاب شد همخوانی داشت. این‌که در فصل‌های مختلف یک کار، بازیگران مختلف برای یک کاراکتر بیایند اتفاق نادری نیست. جیمزباند هم بازیگران مختلفی داشته که هرکدام لحن و رنگ بازی متفاوتی داشتند و در قصه تاثیر داشته‌اند. بر فرض اگر بخواهیم فصل پنجم داشته‌باشیم و بازیگر دیگری برای نقش جواد بیاید قطعا حال و هوای همان بازیگر را خواهد داشت و نمی‌توان توقع داشت که بازیگری بیاید مانند بازیگر دیگر نقش بازی کند. گرچه ممکن است سلیقه افراد متفاوت باشد اما فکر می‌کنم ما و محمدرضا رهبری ریسک بزرگی کردیم ولی از نتیجه راضی هستیم و او خوب از پس نقش جواد جواد ی برآمد.

این نکته را بگویم که هیچ‌کدام از اعضای تیم به اندازه خود بچه‌مهندس اهمیت ندارند و رفتن یک نفر نمی‌تواند خللی در ایفای این ماموریت و اهمیت شخصیت بچه‌مهندس ایجاد کند. بچه‌مهندس وقتی نوشته شد که آقای وارسته در کار نبود، آقای غفاری خیلی برای آن زحمت کشید و حالا من ادامه می‌دهم ولی ما همگی تحت پوشش اسم بچه‌مهندس هستیم و این پروژه را جلو می‌بریم و هیچ‌کسی نمی‌تواند سهم‌خواهی کند.

سلیمانی: چیزی در کار بازیگری وجود دارد آن هم احترامی است که باید بازیگران به یکدیگر، به کار و عوامل پروژه بگذارند و ما اینها را یاد گرفته‌ایم. در همین کار، شما طیف گسترده‌ای از بازیگران پیشکسوت را در سریال می‌بینید که هرکدام شاید نقش‌های کوتاهی در کار داشتند اما به اعتبار بچه‌مهندس همه آمدند و من ندیدم کسی در کار کوتاهی کرده‌باشد و این خیلی که پیش می‌آید که در یک پروژه همه همدلانه بخواهند کار را جلو ببرند و با جدیت تمام از خودشان مایه بگذارند.

خواهد شد آمده است: «حال پدر نامساعد است. رسول می‌داند عمر پدر به این دنیا نیست. او هرطور شده باید برای امری مهم خود را به حاج‌قاسم برساند اما در میانه راه، رازی بزرگ برای او برپلا می‌شود...». نازنین پیرکاری، بازیگر و مجری تهیه‌کنندگی این فیلم را برعهده دارد.

مردم دوست دارند عاشقانه‌های جواد را ببینند

محمدرضا رهبری در فصل چهارم سریال بچه‌مهندس نقش جواد جواد ی را بازی کرده‌بود. وی قرار بود در نشست بچه‌مهندس که در روزنامه جام‌چم برگزار شد، حضور داشته‌باشد که میسر نشد و با او گپ‌وگفت تلفنی داشتیم.

«**ف** وقتی به شما نقش جواد جواد ی پیشنهاد شد که ادامه فصل قبل بود و بازیگر دیگری این نقش را بازی کرده‌بود، نگران نبودید مقایسه شوید با فصل گذشته، چرا که این انتخاب همراه با ریسک بالا بود؟

من اصولا ریسک پذیر هستم. ابتدا نگران نبودم، حتی فکر نمی‌کردم تا این میزان قضاوت شوم، زیرا هنوز کار من در سریال بچه‌مهندس ۴ پخش نشده‌بود که با حمله فضای مجازی روبه‌رو شدم. اصلا فکر نمی‌کردم در این حجم در قالب کمانت به من توهین شود، اما بعد از پخش دو سه قسمت از سریال بچه‌مهندس ۴ ورق برگشت، خیلی‌ها تحسین کردند و گفتند آ‌ی‌کاش فصل قبل هم من بازی می‌کردم. البته صحبت‌م به این معنا نیست که آن بازیگر طرفدارانش را ندارد. او هم طرفدارانی دارد، زیرا برخی پیام‌ها را خواندم، متوجه شدم بعضی‌ها بدون آن‌که سریال را ببینند همچنان بر موضع خودشان پا برجا هستند و تعصب کورکورانه دارند. گرچه تعداد این افراد خیلی کم است. از سوی دیگر دیده‌ام خیلی‌ها فن پیچ آن بازیگر بودند و حالا فن پیچ من شدند.

«**ف** اشاره کردید به شما حمله شد، یعنی قبل از پخش سریال این اتفاق افتاد؟

بله و این حمله فقط به شبکه‌های مجازی ختم نمی‌شد. گاهی می‌دیدم پایین خبرهایی که از سوی خبرگزاری‌ها منتشر شده‌بود، پیام گذاشته‌بودند که چرا بازیگر نقش جواد جواد ی تغییر کرد. یعنی توهین‌ها از زمانی آغاز شد که خبری مبنی بر انتخاب محمدرضا رهبری برای نقش جواد جواد ی در فصل چهارم بچه‌مهندس انتشار پیدا کرد. علاوه بر آن برخی‌ها در دایرکت پیام می‌گذاشتند و گلا یه داشتند. اما بعد از پخش سریال انرزی‌های منفی کمتر شد و شخصیت جواد از سوی من برای مخاطبان باورپذیر شد. حتی پیام‌هایی دریافت کردم که ما را حلال کنید ما زود درباره شما قضاوت کردیم‌ا!

«**ف** شما در صحبت‌تان اشاره کردید ریسک‌پذیر هستید، در حالی که قبل از ایفای نقش جواد در سریال بچه‌مهندس پیش لیام‌ده‌بود که شما نقشی را بازی کنید که ادامه کار بازیگر دیگری باشد؟

بله، درست است. به لحاظ شخصیتی عرض کردم که ریسک‌پذیر هستم!

«**ف** قبل از رفتن جلوی دوربین چند قسمت از سه‌فصل بچه‌مهندس را دیده‌بودید که با شخصیت جواد جواد ی آشنا شوید؟

من دو روز قبل از این‌که جلوی دوربین بروم، قرارداد بستم و تا قبل از آن نمی‌دانستم قرار است در این سریال بازی کنم، زیرا قبل از شروع کار من فیلمبرداری شروع شده‌بود و منتظر بازیگر قبلی بودند که کارش تمام شود و سر صحنه برود، حتی برای او لباس هم خریده‌بودند؛ اما این اتفاق نیفتاد. به همین دلیل من هم علم غیب نداشتم که می‌خواهم در این سریال بازی کنم و از قبل سریال بچه‌مهندس را دیده‌باشم. زمان پخش این سریال هم سر کارهای دیگر بودم. باید به این نکته هم اشاره کنم که برای یکی از نقش‌های سریال بچه‌مهندس در فصل سه به هم پیشنهاد شده‌بود که در ادامه کار که شهادت می‌رسد اما از آنجا که سر فیلم سینمایی سرزمین آبی بودم، بازی نکردم. مسلما اگر آن نقش را در فصل سوم بازی کرده‌بودم دیگر نمی‌توانستم نقش جواد را در فصل چهار بازی کنم. تلاش می‌کنم در ساعاتی که منزل هستم سریال‌ها را ببینم، اما طبیعی است بازیگران به‌دلیل زمان طولانی سریال، خیلی فرصت نکنند سریال‌ها را ببینند، اما ببینده فیلم‌های سینمایی باشند، چون مدت‌ش کم است. البته من خیلی از سریال‌های دیگر را دیدم و واقعا دوست داشتم و دنبال می‌کردم.

«**ف** مخاطبان از فصل اول شاهد زندگی جواد و سختی‌هایی که می‌بیند، هستند و حالا فصل چهار ادامه فصل‌های قبلی است. اما در فصل چهار رفتارهای غیرمنطقی دارد و از خودش ضعف نشان می‌دهد. به‌عنوان مثال جواد محمدرضا رهبری را بیمار می‌اش که زیر عقد می‌زند، پرخاشگری می‌شود و...»

من برخلاف نظر شما، رفتارهای جواد را منطقی می‌دانم. ضمن این‌که من نویسنده نیستم و بازیگرم و بر مبنای چیزی که کارگردان از من انتظار دارد، نقشم را ایفا می‌کنم. بنابراین شخصیت‌پردازی نقش از فیلتر نویسنده و بعد کارگردان رد می‌شود و بازیگر نقش را ایفا می‌کند. با توجه به گروهی بودن کار، من نمی‌توانستم سر خود کاری انجام بدهم. از سوی دیگر رفتارهای جواد، تغییر شخصیتش بعد از بیماری و معاینات‌هایش طبیعی است. چون وقتی فردی دچار تومور مغزی می‌شود، آستانه تحملش پایین می‌آید. وقتی یک فرد با یک سرماخوردگی چند روز کسل است،

شنبه۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰شماره ۵۹۴۰

وقتی درگیر بیماری شدید می‌شود، طبیعی است کم حوصله باشد، چون روی روان تاثیرگذار است.

بله نویسنده نقش را می‌نویسد و کارگردان با نگاه خودش نقش را جلوی دوربین می‌برد، اما به هر حال بازیگر پیکره نقش را تراش می‌دهد و آن را خلق می‌کند و طبیعی است دیدگاهی برای نقش دارد. اما ما به عنوان مخاطب وقتی جواد را می‌بینیم که سالم است بعد از شنیدن جواب رد از سوی پدر مرضیه، حین رانندگی شروع به گریه می‌کند و این رفتار او غیرمنطقی است.

متأسفانه مشکلی در فرهنگ داریم که خیلی هم متداول است. مثلا می‌گویند مرد نباید گریه کند. این درحالی است که در روایات داریم حضرت‌علی (ع) سرش را در چاه می‌کرد و گریه می‌کرد. بنابراین گریه جواد در خلوتش نشان از ضعف او نیست و رفتارش غیرمنطقی نیست، هر آدمی خلوتی دارد که مال خودش است.

«**ف** اما از فصل اول نشان داده می‌شود که جواد با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کند. بنابراین این آدم باید آندیده

شده‌باشد نه این‌که با شنیدن اولین نه شروع به گریه کند؟!

باز هم به نظر رفتار جواد منطقی است، چون در خلوت اتفاق افتاده‌است. هر آدمی هرقدر هم مقتدر باشد در خلوتش ممکن است گریه کند. اگر این اتفاق در جمع رخ داده‌بود باید می‌گفتم او ضعف شخصیت دارد. ضمن این‌که مخاطب از همان قسمت‌های اول سرگیجه‌های جواد را می‌بیند و متوجه می‌شود او مشکل جسمی دارد و بعد با پیشرفت قصه متوجه تومور مغزی او می‌شود. طبیعی است تمام این موارد روی جواد تاثیر گذاشته‌بود. نمی‌دانم چرا شما اصرار دارید رفتارهای جواد در قصه منطقی نیست؟!

«**ف** وقتی یک اثر پخش می‌شود بازی بازنگر از زوایای مختلف مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد و این امر طبیعی است. بازخورد‌ها را نسبت به سریال بچه‌مهندس ۴ چطور دیدید، زیاده‌ر نظرسنجی‌ها سوم و در تلویویون دوم شده‌است؟

من همیشه برای کارهایم وقت می‌گذارم و نظرات مردم را دنبال می‌کنم و پیام‌هایشان را می‌خوانم. یکی از گلابه‌های مردم مربوط به قسمت‌های پایانی سریال می‌شد که ناراضی بودند و می‌گفتند چرا در قسمت‌های آخر قصه جواد و مرضیه رها شده و بیشتر مباحث امنیتی مطرح شده‌است. ناراحت بودند چرا این دو شخصیت به حاشیه رفته‌اند.

«**ف** شما هم از این موضوع گلابه داشتید که چرا این اتفاق در قسمت‌های پایانی رخ داده‌است؟

بله، چون پیام‌های مردمی نشان می‌داد مردم دوست دارند عاشقانه‌های جواد و مرضیه را بیشتر ببینند نه این‌که ببینده یک سریال امنیتی باشند. همان‌طور که من در جریان هستم از فصل اول، سریال بچه‌مهندس در ژانر مـلـودرام اجتماعی خانوادگی تولید شد اما در فصل چهارم داستان‌ها، زندگی جواد را به حاشیه برد و تمرکز ببینده هم از سوزۀ اصلی خارج شد و این برای من خوشایند نبود.

«**ف** شما برای این پیام‌های مردم چه پاسخی دادید؟

من فقط پیام‌ها را می‌خوانم، نمی‌توانم پاسخ بدهم؛ زیرا هم زیاد است و اگر یک پاسخ بدهیم باز هم سوال دیگری شکل می‌گیرد. در این صورت من باید کل زندگی‌ام را بگذارم تا پیام‌ها را پاسخ بدهم اما برای این‌که در جریان بازخورد‌ها قرار بگیرم نظرات مردم را می‌خوانم و برایم مهم است؛ زیرا ما برای مردم کار می‌کنیم. این صحبت من هم حمل بر خودستایی نشود، چون هر کس که من را می‌شناسد می‌داند غرور کاذب ندارم.

«**ف** با توجه به همزمانی تولید و پخش، آیا فرصت داشتید

سریال بچه‌مهندس را ببینید؟

بله، روزهایی که فیلمبرداری داشتم به واسطه گوشه همراه از تلویویون می‌دیدیم. اما باید بگویم با مشکل زمان برای تولید داشتمیم. فصل قبل در هشت‌ماه تولید شد و این فصل از سریال بچه‌مهندس نزدیک به شش‌ماه. استراحت نداشتیم و با دو‌گروه کار انجام می‌داد. طبیعی است وقتی تعجیل باشد، روی کیفیت کار تاثیر می‌گذارد اما با همه این مشکلات خروجی کار آبرومند شده‌است و خیلی از مردم سریال را دوست داشتند و حتی اصرار می‌کنند فصل پنج سریال ساخته شودو در دایرکت هم به من پیام می‌دهند که حتما جواد را در فصل پنج بازی کنم، زیرا دوست دارند بچه‌های جواد و مرضیه را ببینند. البته اگر دوباره داستانک‌ها زیاد نشودا در مجموع در این کار خیلی اذیت شدم اما سعی کردم بدون توجه به حواشی کارم را انجام بدهم، چون دوست داشتم مردم از‌کارم راضی باشند.

